

A villamosalkalmazottak nagygyűlése.

*

Izzó hangulat a régi képviselőházban. Követelik az alapszabályok jóváhagyását. — Megbélyegzik a Közuti üldözéseit. — Harcot indítanak betiltott lapjukért.

A „legázolt“ villamosalkalmazottak ezrei gyűltek össze hétfőn este a régi képviselőházban, hogy tanubizonyságot tegyenek töretlen erejükéről, lelkes elszántságukról és tettekretevéseikről. Hét órára volt megállapítva a gyűlés kezdete, de a villamosalkalmazottak tömegei már 6 óra után ellepték a gyűlés színhelyét. Jellemző a Közuti bárgyú erőlködésére, hogy a közelben két főellenőri lakáj figyelte és jegyeztette: kik mennek el a gyűlésre. Az elvtársak szánakozó mosolya kísérte ezt a buzgó tevékenységet, míg végül a két kiváló spielci jónak látta a kotródást.

A régi képviselőház 7 órára zsufolásig tömve volt. A rendőrség gondos aggódása — amely két fogalmazóval és egy tanácsossal volt képviselve, — teljesen fölösleges volt. Rend, fegyelem uralkodott mindvégig. Az elvtársak nyugodtan várták a gyűlés kezdetét. Ámde viharos tapsok reszketették meg a termet, amikor a szónokok kritika tárgyává tették a kormány és a vállalatok viselt dolgait. Valósággal megindító volt, miként lobogott föl a lelkesedés, amikor az előadó a közeli harcok lehetőségeire hívta föl a figyelmet. A fáradt szemekben csodás tűz lángja lobogott, a dolgos proletárcezek ököibe szorultak és a zsufolt termet viharos kitérészek rázták meg. Keserves csalódás érheti azokat, akik a gyűlés után is abban mernek bizakodni, hogy a villamosalkalmazottak letörtek, hogy velük most már mindenki tehet, amit akar. Soha ilyen erősek, elszántak, tettekretevések a villamosalkalmazottak nem voltak.

A gyűlésről egyébként az alábbi tudósításunk számol be:

Ozsváth Gábor elvtárs az egybehívók nevében üdvözölte a megjelenőket és ajánlatára a gyűlés megválasztotta a tisztikart. Elnökök lettek: *Dénes Pál, Stark Máttyás* és *F. Horváth István*.

Dénes Pál az elnöki megnyitójában vázolja azokat a harcokat, amelyeket mostanában átéltek a villamosalkalmazottak és megállapította, hogy ezekből a küzdelmekből a szervezet erősen és töretlenül került ki, aminek gyönyörű szimbóluma ez a mai gyűlés. Megemlíti, hogy *Szterényi* a villamosalkalmazottak küldöttségének megígérte az alapszabályok jóváhagyását, ami — ha valóra válik — hatalmas lendületet ad majd szervezkedésünknek. De itt — ugymond — nem állhatunk meg, hanem követeljük, hogy betiltott lapunkat, *A Villamost* is adják vissza (Viharos taps.), mert annak betiltására semmi jogos alap nem volt. Követeljük továbbá, hogy még ma is fogságban tartott elnökönkét, *Weltner Jenőt* bocsássák szabadon. (Viharos taps.) Foglalkozik azután a vállalatok üldözéseivel és számszerűen kimutatja, hány esetben akartak a vállalatok megtorlással élni. Megnyugvással állapíthatjuk meg — folytatta —, hogy ezek száma ma már lecsökkent néhány megrendszabályozásra, amely ellen azonban tovább fogunk küzdeni. Most bérmozgalom előtt állunk, szükséges tehát, hogy minden erőnket és figyelmünket e fontos ügy szolgálataiba állítsuk. Álljon tehát minden villamosalkalmazott esatásorba és várja meg fegyelmetlenül a történendőket. (Taps.)

A napirendet — „Az alapszabályok ügye“ és „Bérmozgalom“ — egybefoglalva *Pollák Rudolf* elvtárs ismertette. Egyórás beszédéből, amelyet sűrűn szakították meg a viharos tapsok és tetszésnyilvánítások, a következőket adjuk:

— A legutóbb történt események után — mondotta *Pollák* elvtárs — e gyűlés félelmetes nagyságát és imponáló erejét látván, a szocialista ötudat nevében köszöntöm a „legázolt“ villamosalkalmazottakat. (Tomboló tetszés.) Bizonyságot teszünk ma arról, hogy az üldözések itt is csak acélos ellenállást tudtak kiváltani a remélt csüggedés helyett. De kell ez az erő, kell ez az elszántság, mert fontos létérd-

kek szükségelik. A legutóbbi nagy sztrájkba a villamosalkalmazottaknak is bele kellett kapcsolódnia, mert kifejezésre kellett juttatni, hogy ebben az országban sem történhetik minden úgy, ahogyan történnie nem szabad. És ha ez a küzdelem olyan éles volt, ebben része van annak is, hogy a villamosalkalmazottak még ma is nélkülözik az őket jogosan megillető egyesületi alapszabályokat. (Viharos fölkiáltások: *Gyalázat! Szégyene az országnak!*) *Szterényi* megígérte legutóbb a küldöttségnek, hogy nem sokára nyugvóponttra juttatja ezt a kérdést, de ez — sajnos — nem jelent semmit. Nekünk még ma sincsenek jóváhagyott alapszabályaink. Legyen tehát vége ennek a rut játéknak! *Nekünk nem ígéretek, hanem jóváhagyott alapszabályok kellenek.* (Viharos taps.) A kereskedelmi miniszter nekünk olyan nagyszerű kijelentéseket tett, amely díszére válna minden munkásvezérnek. Azt mondta többek között, hogy „a kormánynak a munkások szervezkedését nemcsak megengedni, hanem egyenesen elő kell mozdítania“, meg azután: „... távol áll a kormánytól, hogy a munkások szervezkedésének megakadályozásával istápolja a vállalatok kizsákmányolási törekvéseit“ — mindezek ellenére azonban még sem hagyták jóvá alapszabályainkat és így — akarva, nem akarva — kormánytámogatást nyújtanak a kizsákmányoláshoz. Ezután arra kéri a gyűlést, vegye előelőre tudomásul a kereskedelmi miniszter ígéretét, de ne bizza el magát senki, hanem készüljön mindenki az esetleges további küzdelemre. (Lelkes taps.)

A *bérmozgalom* ügyében *Pollák* elvtárs először rámutat azokra az üldözésekre, amelyeket különösen a Közuti igazgatósága kifejtett, hogy ezzel már *jól előre legyöngítse az alkalmazottak ellenállóképességét.* Eseteket sorol föl, amit a gyűlés fölhaborodva bélyegez meg. Ezután kimutatja, hogy a mai 5-6-7-8 koronás bérekből milyen lehetetlenség megélni. Statisztikával bizonyítja az egyes nélkülözhetetlen élelmicikkek 500-1500 százalékos áremelkedését. Ismertette azt a javaslatot, amelyet a tárgyaló megbízottak terjesztettek az igazgatóság elé és előterjesztette a Közuti ajánlatát, amely szerint bérjavítás fejében nem akar egyebet adni, mint az élelmiszerek kiszolgáltatását a januári maximális árakon. Beszél a vállalatok élelmiszereállításának gyatraságáról és föl hívja az alkalmazottakat a kitartásra, a további fegyelmezett föllépésre. Azután így fejezi be beszédét: Mi nyugodtan nézünk az események elé. Hívei vagyunk a békés megoldásnak, de azt megállapíthatjuk már mostan, hogy ha az igazgatóság avagy a Panaszbizottság nem fogja a mai béreket olyképp rendezni, hogy az a létező megélhetési viszonyokkal arányban álljon, akkor az élet fölrugja majd azokat a megállapodásokat és döntéseket; az alkalmazottak óhajtják a békés megegyezést, de ha ez lehetetlen, nem fognak visszariadni a harctól sem.

Pollák Rudolf elvtárs beszédét *tomboló tetszés* és taps követte, amelynek csillapultával többen hozzászóltak a napirendhez.

Horváth Flórián követelte az alapszabályokat és ostromozta a mai élelmezés slendriánságát. *Salga István* nagy derűtséget keltve állapítja meg, hogy miképpen lehessen megélni 6-7 koronából, amikor neki például a rendőrségen is 8 korona 80 fillért számítottak egy ebédért. *Ozsváth Gábor* rámutat, hogy nem a munkások szervezete az oka a kocsiparkok romlásának, hanem a sok protekciós, dilettáns kocsimester, akik évente százakkal károsítják meg a vállalatokat. Ezért van deficit és a váltóörök tömeges változása miatt. Az élelmezés a hivatalnokoknak jó, de a munkásoknak nem. Azokkal basáskodnak. Némely hivatalnok 4-5 családot lát el élelemmel. *Scheer Teréz* előadja, hogy őt kidobták a Közutitól, mert a kalauznők érdekeit védte. A vezérigazgató szakácsnőnek küldte, a tanácsos meg szobalánynak, mert panaszkodni merészelt. *Braun Mór* a műszaki alkalmazottak nevében szólal föl és méltatja a kartársak legutóbbi harcát. Azután találóan idézi a német külügyminiszterium jelszavát a bérmozgalomra vonatkoztatva: „Ha békét akarsz, készülj a harcra!“ *Bede Károly* követeli az alapszabályokat és beszél a mai nyomorult bérekről.

Knaszky Gusztáv a megrendszabályozottak nevében kijelenti, hogy most még nagyobb lelkesedéssel fognak dolgozni a szervezetben. *Kállóczy Zsigmond* és *Tomasich György* a kartársak nyomoruságos helyzetét ismertetik.

Pollák Rudolf előadói zárszóban összefoglalja az elhangzottakat és megállapítja, hogy a gyűlés tudomásul veszi egyelőre Szterényi kijelentéseit az alapszabályokra vonatkozóan, de elkészül a további küzdelemre is. A bérmozgalomra nézve a gyűlés egységes fölfogásaként tolmácsolja a leglelkesebb harci készséget arra az esetre, ha a bérkérdéseket az illetékes tényezők nem oldanák meg a mai viszonyoknak megfelelően.

Végül *Dénes Pál* elvtárs elnöki zárószavaiban megállapítja, hogy a gyűlés követeli a vilamosalkalmazottak betiltott lapjának *visszaadását*, az elnök szabadonbocsátását és a bérek tisztességes rendezését. Rámutat arra, hogy a vállalatok miként marakodnak a Közuti megváltása miatt és hogy ennek levét az alkalmazottakkal akarják megitatni. Még erőteljesebb szervezkedésre buzdítja a jelenlevőket és a minden ízében gyönyörűen sikerült gyűlést berekesztette.